

можуть виражатися блага, права, цінності, по-друге, поняття «суспільні відносини» значно ширше ніж інші існуючі формулювання об'єкта злочину і, по-третє, як слушно зазначає проф. В.М. Трубніков, що людина поза межами суспільних відносин є лише біографічною істотою.

У КК України законодавець визначив родовим об'єктом терористичного акту громадську безпеку, розмістивши (терористичний акт) в розділі IX «Злочини проти громадської безпеки», тобто визначив, що саме громадська безпека потребує охорони від самого виду злочину.

Б.Романюк, В.Журавльов та В.Коваленко визначають родовим об'єктом терористичного акту основи національної безпеки, обґрунтовуючи це тим, що тероризм пов'язаний з репресивною, жорстокою формою боротьби проти політичних і класових супротивників насильницькими методами залякування.

Визначення в якості родового об'єкта злочину, передбачено статтею 258 КК України, основи національної безпеки України також обумовлено тим, що ці злочини характеризуються достатньо високим ступенем суспільної небезпеки.

Отже дослідження проблеми визначення об'єкту терористичного акту може дати висновок, що, дивлячись на все різноманіття позицій. На наш погляд. Усі існуючі науці кримінального права концепції стосовно об'єкта злочинів самі по собі є правильними й односторонніми. Терористичний акт - багатооб'єктний злочин. Основним безпосереднім об'єктом терористичного акту є громадська безпека, в той же час безпосереднім додатковими об'єктами можуть бути також і національна безпека, життя, здоров'я громадян та власність.

Окремі питання сучасного функціонування прогресивної системи виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях

Кревсун О.М., молодший науковий співробітник науково-дослідного центру з питань діяльності органів та установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної пенітенціарної служби України ІКВС

Нині значну частину наукових досліджень спрямовано на вивчення інститутів зміни умов тримання засуджених, оскільки саме вони (інститути) є стимулами для виправлення та ресоціалізації осіб в установах виконання покарань (далі - УВП). Термін «прогресивна система» не знайшов свого законодавчого закріплення, тому він представлений в Україні вищезгаданими інститутами зміни умов тримання засуджених, що тягнуть за собою покращення їх правового становища.

Питання прогресивної системи виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк досліджувалось у працях багатьох науковців, зокрема: Г. А. Аванесова, О. І. Бажанова, М. О. Беляєва, І. Г. Богатирьова, В. М. Бризгалова, М. П. Мелентьева, А. Є. Наташева, М. М. Паше-Озерського, С. В. Познишева, О. Л. Ременсона, М. О. Стручкова, Ю. М. Ткачевського, Б. С. Утевського, І. В. Шмарова, І. С. Яковець та ін. Однак, на сьогодні в кримінально-виконавчому законодавстві України існує ряд проблем щодо правового регулювання інститутів зміни умов тримання засуджених.

Так, прийняттям Закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України (далі - КВК) щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів» від 8 квітня 2014 року стало закріплення права засуджених на працю. Зокрема, у ст. 118 КВК України

словоформа «повинні працювати» було замінені відповідно на - «мають право працювати». Із цієї норми випливає, що засуджені мають можливість скористатися правом на працю або не користуватися ним взагалі.

Крім того, у ч. 1 ст. 100 КВК України законодавець зазначив, що залежно від поведінки засудженого і ставлення до праці, в разі її наявності, та навчання умови відбування покарання змінюються в межах однієї колонії або шляхом переведення до колонії іншого виду. Тобто і в даній нормі статті законодавець закріпив за засудженими право на працю. Проте, виникає питання чому він не зробив цього в ч. 2 ст. 130 КВК України, яка передбачає обов'язковість праці?

Наступною суперечністю у ч. 1 ст. 101 КВК України є відсутність критеріїв щодо визначення ступеня виправлення засудженого, який «стає на шлях виправлення» під час зміни умов тримання. У ч. 2 ст. 130 КВК України також відсутні вищезазначені критерії, однак для оцінки ступеня виправлення засудженого, який «довів своє виправлення», законодавець визначає, що такими є сумлінна поведінка, ставлення до праці та навчання.

Також, слід вказати, що прогресивна система, як і будь-яке явище, наділена позитивними та негативними ознаками. Позитивним у прогресивній системі є те, що вона суттєво для самого засудженого відображає до чого призводить виправлення. У той же час, завдяки даній системі, умовно ввіряють виправлення самому засудженому, оскільки йому за хорошу поведінку відячують покращеними умовами тримання. Ця обставина може привести до породження егоїзму, догоджання, користолюбства що є негативними особливостями прогресивної системи, які яскраво проявляють себе в умовах сьогодення [1, с. 204].

Серед радянських юристів найбільш активним супротивником прогресивної системи виступав О. О. Наташев. Він вважав, що виконання покарання у виді позбавлення волі за прогресивною системою стимулює пристосованість засуджених і появу в адміністрації УВП помилкового уявлення щодо їх виправлення [2, с. 246-251].

О. О. Наташеву суперечили, говорячи, що його критика направлена проти можливих перекручувань щодо використання прогресивної системи, а не проти прогресивної системи [6, с. 45]. Так, на думку М. О. Стручкова, в умовах УВП негативні ознаки прогресивної системи суттєво нейтралізуються. Визнання засудженого суб'єктом передбачених законом прав, застосування педагогічного принципу виховання в трудовому колективі, через колектив і для колективу не дають можливості оцінити поведінку засудженого в залежності від переконань окремих представників адміністрації УВП [1, с. 204].

Отже, розглянувши окремі аспекти функціонування прогресивної системи виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях, яка представлена інститутами зміни умов тримання засуджених, помітним є те, що в умовах сьогодення існують значні проблеми їх (інститутів) правового регулювання. Дані суперечності породжують несприятливі наслідки при застосуванні відповідних норм права на практиці, що, в свою чергу, тягне за собою порушення законних прав засуджених до позбавлення волі на певний строк.

Список використаних джерел:

1. Стручков Н. А. Советская исправительно-трудовая политика и ее роль в борьбе с преступностью / Стручков Н. А. - Саратов : Изд-во Саратовского ун-та, 1970. - 271 с.
2. Наташев А. Е. Неприемлемость «прогрессивной системы» отбывания лишения свободы / А. Е. Наташев // Проблемы развития советского исправительно-трудового законодательства; под общ. ред. В. А. Познанского. - Саратов : Саратовский гос. юрид. ин-т им. Д. И. Курского, 1961. - С. 246-251.